Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep.
0030 OSLO

Fellesorganisasjonen (FO)
Mariboes gate 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

fo.no

Deres referanse:
Vår referanse: 15/00344-54
Vår dato: 14.12.2022

FOs innspill til tannhelseutvalget

FO er fagforeningen for sosialarbeidere. FO organiserer nærmere 35 000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

FO takker for muligheten til å bidra med skriftlig innspill til tannhelseutvalget. Forbedring av levekårene til utsatte grupper er av FOs aller viktigste anliggender.

Gode tannhelsetjenester er en av forutsetningene for gode levekår. I dyrtida vi nå er inne i, er tannbehandling noe som mange må nedprioritere. Dersom valget står mellom middag på bordet eller en tur til tannlegen, må man tenke kortsiktig. Dette kan få svært uheldige følger for den enkelte. Små tannproblemer kan vokse seg store, og den potensielle tannlegeregningen kan bli høy. Mennesker som allerede lever under vanskelige kår, skal ikke måtte lide i stillhet fordi de ikke har råd til å gå til tannlegen. Dårlig tannhelse skal ikke være enda en negativ klassetilhøringhetsmarkør. FO mener tannbehandling i første omgang bør være gratis for dem som har dårligst råd. På sikt mener vi at tannbehandling skal være gratis for alle og likestilles med andre offentlige helsetjenester. FO tror at det å sørge for gratis tannhelsetjenester vil lønne seg i det lange løp. Både for personen selv og for samfunnet.

For FO er det et viktig prinsipp at samfunnet tar ekstra godt vare på personer som befinner seg i utsatte grupper. At barn, unge, enkelte eldre og personer med utviklingshemming får gratis tannbehandling, synes FO er bra. Vi tror dette er et viktig folkehelsetiltak. De som har rett til gratis tannbehandling, kalles jevnlig inn til tannhelsekontroll. Dette gir en god mulighet til å avdekke vanskjøtsel, vold og overgrep mot barn- og personer fra andre utsatte grupper, i tillegg til ulike sykdommer som for eksempel spisevegring. Vi mener at gratisordningen må videreføres. Samtidig er det deler av ordningen som kan forbedres- eller utvides. Personer med utviklingshemming, rusutfordringer, utfordringer med den psykiske helsa, med flere, kan ha vansker med å gjennomføre tannbehandlinger som å bore hull eller trekke en tann. Dette kan utløse behov for tannbehandling under full narkose. Disse behandlingene foregår på sykehus, og det er svært lang ventetid. Dette helsetilbudet må styrkes, slik at flere får nødvendig

tannbehandling under narkose raskere. FO vet om tilfeller hvor personer har måttet vente i over et år på slik behandling. Har man vondt i tennene sine, er det svært krevende å vente så lenge. Under Solberg-regjeringen ble ordningen med hel- eller delfinansiering av tannregulering for barn, skjerpet inn. Det skulle ikke lenger gis refusjon til pasienter som trengte kjeveortopedisk behandling som var å regne som kosmetisk, såkalte gruppe c-tilfeller. Kjeveortopeder tok til motmæle, og fastslo at en del av tilfellene som havnet innenfor gruppe c, slett ikke kunne kategoriseres som rent kosmetiske[1]. De fryktet for tannhelsen- og den sosioøkonomiske situasjonen til de barna som nå ikke får refusjon for behandling med tannregulering. FO synes det er svært uheldig dersom foreldrenes økonomiske situasjon skal synes på tennene til barna. Vi mener det er unødvendig å påføre barn og unge det stigmaet, og de eventuelle tannhelseplagene det på sikt kan medføre. Samtidig er vi enige i at det ikke skal overbehandles, og at det ikke er et offentlig anliggende å sponse rent kosmetiske tannbehandlinger.

Personer med rusutfordringer har bare rett til gratis tannbehandling dersom de mottar legemiddelassistert rehabilitering (LAR) og/eller mottar tjenester etter Helse- og omsorgstjenestelovens § 3-2[2]. FO mener at alle personer med et uttalt rusproblem som går ut over tannhelsa, bør få gratis tannbehandling. Vi tror dette kan bidra til at det blir litt lettere å leve med de utfordringene en rusavhengighet kan gi.

Gjentatte ganger er det dokumentert at personer med psykiske helseplager, også har dårlig somatisk helse. Dette inkluderer utfordringer med tannhelsa. De sammensatte helseplagene til personer med psykiske lidelser fører i snitt til at levetida deres forkortes med 20 år sammenliknet med resten av befolkningen[3]. Dette er en gruppe som har behov for tett helseoppfølging og tilrettelegging for å kunne motta helse- og omsorgstjenester[4]. Tannhelsetjenester må være en del av dette, og den må være gratis.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Maria Strømman Berteig
Rådgiver

[1] Færre foreldre får støtte til barnas tannregulering – NRK Vestfold og Telemark – Lokale nyheter, TV og radio

[2] Tannbehandling for pasienter med ruslidelser - Helsedirektoratet

[3] ROP - Psykisk syke dør tidligere enn andre, og av sykdommer det er lett å behandle

[4] Ikke glem tennene | Tidsskrift for Den norske legeforening (tidsskriftet.no)